

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.1.578/2024/12.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Nagy Antal, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. szeptember 11.
Az ügy tárgya: lopás büntette
Terhelt: ... II. rendű
Első fok: Budapest Környéki Törvényszék, 7.B.27/2019/145., ítélet,
tárgyalás, 2021. július
2.
Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 3.Bf.274/2021/25., ítélet, nyilvános ülés,
2022. február 17.
Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt
Az indítvány iránya: a II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budapest Környéki Törvényszék 7.B.27/2019/145., illetve a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.274/2021/25. számú ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Budapest Környéki Törvényszék a 2021. július 2-án kihirdetett 7.B.27/2019/145. számú ítéletével a II. rendű terheltet 2 rendbeli – egy esetben társtettesként [Btk. 370.§ (1) bekezdés, (6) bekezdés a) pont], egy esetben bűnsegédként [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) pont] elkövetett lopás büntette miatt halmazati büntetésül mint többszörös visszaesőt 12 év fegyházban végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből feltételes szabadságra nem bocsátható.

[2] A védelmi fellebbezések folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2022. február 17-én meghozott 3.Bf.274/2021/45. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta, a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát

9 évre enyhítette lakcímének és tartózkodási helyének pontosítása mellett, egyebekben a törvényszék ítéletét a II. rendű terhelt vonatkozásában helybenhagyta.

[3] A jogerős ítéletben írt és a felülvizsgálati eljárásban felülbírálat tárgyát képező tényállás az alábbiak szerint rögzíti a II. rendű terhelt magatartását.

- A II. rendű terhelt, becenevén becenév 1 régi barátja a III. rendű terheltnek, akit barátai, haverjai, mint I. rendű terhelt is, becenév 2 szólítanak.

- Az eljárás során ismeretlenül maradt becenév 3 nevezetű férfi a II. rendű terheltet ismerte, illetve ő állt kapcsolatban a tippadóval is, aki az ötletet adta, hogy érdemes betörni a sértett 1 település 1-i ingatlanába, mert ott egy pánceszekrényben tárolva jelentős összeg, több mint százmillió forint vagyon lehet.

- Sértett 1 édesapjától, néhai személy 1-től örökölte vagyonát, melyet 2015. évben jelentős részben készpénzben: amerikai dollárban (a továbbiakban: dollár), euróban és forintban tartott. A pénz cím 1 szám alatt, egy pánceszekrényben volt, a sértetti édesapa hajdani divatnagykereskedelmi vállalkozásának, a cég 1-nek épült többemeletes ingatlan harmadik emeleti lakásában, ahol sértett 1 is életvitelszerűen lakott.

- Sértett 2 sértett 1 barátja, üzlettársa, akinek az említett lakásban külön szobája volt, és maga is korábban gyakorta töltötte ott estéit, éjszakáit, volt idő, mikor ott is lakott.

- A terheltek és I. rendű terhelt nem ismerték korábban a sértetteket, de még csak település 1-en sem voltak ismerősök. Őket a tippadó és a lopás ötletét közvetítő becenév 3 nevezetű férfi kötötte össze. A betörés ötletét megosztotta II. rendű terhelt III. rendű terhelttel, aki előbb tanú 1-et, a becenév 4 ismerősét szervezte be, majd helyette I. rendű terheltet.

- A terheltek és I. rendű terhelt gondosan felkészültek az elkövetésre, 2015. július 5. napja előtt közel két héten át rendszeresen, 10-12 alkalommal, éjszaka megfigyelték a sértetti ingatlant, benne az ott lakók mozgását, így tudtak a tetőtérben élő gondnokról, illetve tapasztalták, hogy sértett 1 sokszor későn ér haza, vagy egyáltalán nem tölti otthon az éjszakát. Sértett 2-t nem is látták ott, mert ő pár hónappal azelőtt elköltözött a lakásból.

- A terepszemlékre közösen utaztak fel akként, hogy két autóval közelítették meg a sértetti ingatlant, amit csak cég 1 Házként ismertek a környéken, és amely egy völgyben épült, a patak mentén. A dombtetőn fekvő katonai temetőből, illetve a patak mentén megközelítve az ingatlan hátsó, be nem kerített telekrészét, két oldalról tudták figyelni a mozgást és az ott lakók szokásait. A harmadik emeleti lakás ablakait, a házra szerelt kamerák látószögét is kifigyelték, de mikor sértett 1 valamelyik autóját nagy hanggal járatta a közeli körforgalomban, I. rendű terhelt a házba is besurrant és ott is körülnézett.

- A tapasztaltak mellett a tippadó révén is számos információhoz jutottak, így azt is megtudták, hogy 2015. július 5. napján éjjel a sértett nem lesz otthon, a riasztó általában nincs bekapcsolva, illetve a pánceszekrény kulcsát is valahol a lakásban kell keresniük. A helyszíni megfigyelésekhez és az elkövetéshez is 2015. június 26. napjától munkatelefonokat használtak, melyeket I. rendű terhelt biztosított, kivéve a becenév 3 nevezetű férfi részére, aki maga gondoskodott a telefonjáról és a lopáskor is használt hívószámáról.

- II. rendű, III. rendű terhelt és I. rendű terhelt 2015. július 5. napján 21 óra 45 perc körüli időben találkoztak a becenév 3 férfival a szokott helyen, a gyorsétterem parkolójában, majd mentek két autóval a település 1 helyszínre.

- II. rendű és III. rendű terhelt a fehér Fiat Ducato vagy Peugeot Boxer típusú teherautóval a katonai temető környékére hajtott és onnan figyelt, illetve várták társaik értesítését, akik a főút út 1 szakaszáról település 1-re beérve egy földútra letértek és onnan közelítették meg a patakpartot. Távolabb a sértetti ingatlantól parkoltak és a víz mellett haladtak, majd miután meggyőződtek, hogy a sértett lakásában valóban nem ég a villany, a hátsó kertből a házat

(szemből nézve) balról kerülve előre mentek a bejárat ajtóig, amit 22 óra 26 perckor a becenév 3 nevezetű férfi egy pajszerrel és egy kis lapos anyaggal – az ajtón nyomot nem hagyva – felfeszített, majd terhelt 1 a házba bement. Ő, de a III. rendű terhelt és a becenév 3 nevezetű férfi is kesztyűt és arcot takaró maszkot, motorosálcot viselt, illetve fejükbe kapucnit is húztak.

- I. rendű terhelt többször, összesen négyszer (22 óra 26 perckor, 22 óra 35 perckor, 22 óra 58 perckor és 23 óra 9 perckor) felment a lépcsőn és percekig hallgatózott, figyelt, majd kiment és tájékoztatta a rá kint várakozó becenév 3 nevezetű férfit.

- Ezt követően, 23 óra 35 perckor, 23 óra 58 perckor és 2015. július 6. napján 0 óra 11 perckor már mindketten, I. rendű terhelt és a becenév 3 nevezetű férfi is a házba bement, és részint fent figyelték, hogy a gondnok felől érkeznek-e hangok, pajszerrel törjék-e fel az ajtót, majd végül kulcsot kezdtek keresni a lakás bezárt ajtajához, amit vagy ekkor közösen, vagy 0 óra 27 perckor egyedül érkezve I. rendű terhelt a garázsban felakasztva meg is talált.

- I. rendű terhelt 0 óra 30 perckor még ismét egyedül a lakáshoz felment, majd az időközben értesített és a temetőtől gyalogosan érkező III. rendű terhelttel együtt 0 óra 40 perckor ketten a házba bementek és ott 21 percet töltöttek. A kulccsal kinyitották a lakást, de sértett 1 szobáját zárva találták. A szobaajtót a pajszerrel III. rendű terhelt feltörte, majd megtalálták bent a falhoz és padlóhoz rögzített Wertheim AMT-0600 típusú, 590x545x435 mm méretű, 160 kilogramm súlyú, zárt páncélszekrényt.

- Eközben 0 óra 36 perc és 0 óra 42 perc közötti időben II. rendű terhelt az autóval leállt a szomszédos, egészében körbe nem kerített telekre, melynek kapuját az elkövetők felfeszítették, majd onnan távozott.

- I. rendű terhelt és III. rendű terhelt hiába keresték a páncélszekrény kulcsát, csak sértett 2 Breitling Chronomat típusú, 1.700.000 forint értékű óráját és egy különösebb értéket nem képviselő Tag Hauer replika órát találták meg az általa használt szobában, illetve a másik szobában, a széf melletti ablakpárkányon sértett 1-nek az édesapjától örökölt, gyémántkövekkel díszített, 18 karátos aranyötvözetből, egybeépített karkötővel készült, Omega gyártmányú, 500.000 forint értékű karóráját.

- Az órákkal együtt 1 óra 1 perckor távoztak és azokat a becenév 3 nevezetű férfinak adták át, majd 1 óra 10 perckor mindketten visszamentek és a garázsban kerestek megfelelő szerszámot a páncélszekrény kitépésére. Egészen 1 óra 52 percig az épületben voltak, közben két gépkocsiemelővel is kísérleteztek, de eredménnyel nem jártak.

- Ekkor elhagyták a házat, majd egyeztettek a becenév 3 nevű férfival, aki már 1 óra 51 perckor telefonon felhívta II. rendű terhelte, hogy autójával jöjjön le hozzájuk, ami 1 óra 59 perckor meg is történt. Ekkor vele együtt a becenév 3 nevezetű férfi távozott, hogy egy megfelelő szerszámot szerezzenek, mellyel a széf a helyéről kimozdítható.

- a főváros kerületében találtak a kései órán ilyen készséget, mellyel 3 óra 5 perckor érkeztek vissza település 1-re, a sértetti ingatlanhoz. Az úgynevezett hidraulikus karosszéria nyomatóval I. rendű terhelt és III. rendű terhelt 3 óra 14 perckor tért vissza a lakásba, majd 3 óra 46 percre sikerült az eszközzel a falból, padlóból kitépni a páncélszekrényt, majd azt az ablakpárkányra felemelniük.

- Ekkor III. rendű terhelt elhagyta az ingatlant és társaival kint várta, hogy a nyitott ablakon keresztül I. rendű terhelt eleresztve a páncélszekrényt azt ledobja.

- Miután ez megtörtént, 3 óra 49 perckor I. rendű terhelt is elhagyta a házat, miközben egy molnárkocsi segítségével a páncélszekrényt III. rendű terhelt, II. rendű terhelt és a becenév 3 nevezetű férfi a szomszédos telekre vitték, ahol beemelték II. rendű terhelt autójába és egy erre kieszelt dobozzal letakarták, mintha szerszámoszláda lenne.

- Az autóba I. rendű terhelt is beszállt, majd ketten II. rendű terhelttel a Fiat Ducato vagy Peugeot Boxer típusú terhegépkocsival település 2-re, II. rendű terhelt üzeméhez hajtottak.
- A feszegetés, széfmozgatás, majd annak kidobása hangjára felébredt tanú 2 gondnok, aki az ablakából az udvarra egy lézerfényvel kivilágított és még látta a molnárkocsit húzó egyik elkövetőt, majd lement, hogy körbe nézzen.
- A lézerfényt I. rendű terhelt és a többiek is észlelték, ezért kapkodva távoztak, hátrahagyva a molnárkocsit és a hidraulikus karosszéria nyomatót is, melyeket utóbb a nyomozó hatóság lefoglalt.
- A becenév 3 nevezetű férfi autójával, III. r. terhelt társaságában szintén település 1-re ment, ahol a II. rendű terhelt a páncélszekrényt flex segítségével felnyitotta. Abból sértett 1 tulajdonát képező 791.885.000 forint értékben készpénz és 517.591 forint értékben ékszerek kerültek elő.
- A pénzt ötfelé osztották, abból részesült a négy elkövető és a tippadó, míg az órákat, ékszereket is szétosztották. Azok közül egy karikagyűrű és egy nyakkendőcsipesz utóbb zálogházban feltalálásra és onnan kiváltásra került, így a sértett 1-től eltulajdonított 792.902.591 forintnyi értékből (plusz az értékében meg nem határozott egyik Omega karóra) 47.591 forintnyi kár megterült.
- Sértett 2 1.700.000 forint összeget elérő kára nem térült meg.
- A lopásból származó és hozzákerült vagyont a II. rendű terhelt gépeket és anyagot vásárolva részben a felesége tulajdonát képező cég 2 működésébe, míg III. rendű terhelt az élettársa tulajdonában álló cég 3 működésébe forgatta. A többi pénzből fedezték megélhetésüket és költötték azt magukra, illetve családjukra, vásároltak belőle értékeket.

[4] **II. 1.** A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a II. rendű terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok megvalósulására hivatkozva.

[5] Indítványában utalt arra, hogy az eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályait megsértve törvénysértően állapították meg büntetőjogi felelősségét sértett 2 karórájának eltulajdonításával kapcsolatban. Terhelt-társai cselekményéhez járuló bűnsejégly megállapításához mellőzhetetlennek ítélte annak tényként való értékelését, hogy tudattartalma egyáltalán nem terjedt ki sértett 2 karórájának eltulajdonítására, minthogy az az elbírált lopási cselekmény előkészítése, illetve tervezése során nem merült fel mint az elkövetés célzott tárgya. Hangsúlyozta, hogy a végrehajtott cselekmény egy páncélszekrény eltulajdonítására irányult, ezért utaztak település 1-re, és a bűncselekmény végrehajtása során ő a gépkocsiban várakozott. Az ingatlanba behatoló társai tudtán kívül hozták el a kérdéses karórát, ekként tudattartalma egyáltalán nem terjedhetett ki ezen vagyontárgy megszerzésére. Mindezt – álláspontja szerint – büntetőjogi felelőssége ténybeli tévedés címén a sértett 2 sérelmére elkövetett lopás büntettét illetően nem áll fenn.

[6] Érvelését nyomatékosítva mutatott rá azon, általa alapvetésként hivatkozott tételre, miszerint a felbujtó nem felel az úgynevezett minőségi túllépésért, melynek megvalósultát esetében is irányadónak tartotta. A Budapest Környéki Törvényszék ítélete indokolásának [13] bekezdésében leírtak alapján látta igazoltnak indítványa helytállóságát, kiemelve, hogy felbujtói tevékenysége kizárólag a páncélszekrény eltulajdonítására irányult. Büntetőjogi felelősségének megítélése szempontjából e mellett jelentőséget tulajdonított annak, hogy a bűncselekmény helyszínéről történő távozásakor vele utazó I. rendű terhelt birtokában sem volt a kérdéses óra, visszatérő jelleggel hangsúlyozva, hogy az ingatlanban nem járt.

[7] Megítélése szerint I. rendű terheltnak és a III. rendű terheltnak a szándékegység szerinti lopás büntettét minőségileg túllépő cselekménye miatt büntetőjogi felelőssége nem áll

fenn, ezért indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítélet megváltoztatásával a „Btk. 20. § (1) bekezdésében írtaknak megfelelően állapítsa meg a cselekmény jogi minősítését és érdemben enyhítsen büntetése mértékén”.

[8] 2. A Legfőbb Ügyészség BF. 21/2025/2. számú átiratában a II. rendű terhelt indítványát alaptalannak tartotta.

[9] Mindenekelőtt kiemelte, hogy bár a felülvizsgálati indítvány annak okaként a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját jelölte meg, tartalmában azonban azt sérelmezte, hogy a bűnösségének a megállapítására a sértett 2 karórájának eltulajdonításával megvalósított, bűnsegédként elkövetett lopás büntette tekintetében törvénysértően került sor. Ez pedig a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt felülvizsgálati oknak felel meg.

[10] Rámutatott, hogy ténybeli tévedés abban az esetben fordul elő, ha a tényállásszerű cselekményt megvalósító személy tudata az elkövetéskor nem fogta át a konkrét bűncselekmény törvényi tényállásának valamennyi tárgyi oldali ismervét. A ténybeli tévedés akkor zárja ki a büntetőjogi felelősséget, ha az olyan tényállási elemre vonatkozik, amit a szándékosságnak át kell fognia.

Jelen ügyben a tévedés ezen ismérvei azonban nem azonosíthatók, mivel a II. rendű terhelt és társai idegen vagyontárgyat jogtalan eltulajdonítását tervezték el és hajtották végre, a lopás bűncselekmény szükségszerű tényállási elemei az irányadó tényállásban hiánytalanok.

[11] Másrészt kiemelte, hogy a felbujtó magatartásához kapcsolódóan minőségi a túllépés, ha a tettes más bűncselekményt is vagy súlyosabb bűncselekményt követ el, mint amelyre felbujtották, illetve amelyhez a bűnsegély kapcsolódott; míg mennyiségi a túllépés, ha a tettes ugyanannak a bűncselekménynek a minősített esetét valósítja meg, mint amelyre a felbujtás (a bűnsegély) vonatkozott. Jelen ügyben az a körülmény, hogy a terhelttársak az ingatlanból a páncélszekrényen kívül további értékkel bíró vagyontárgyakat is eltulajdonítottak, a cselekmény minősítése szempontjából más, vagy súlyosabb bűncselekmény elkövetését nem eredményezi, mivel valamennyi terhelt magatartása idegen vagyontárgy jogtalan eltulajdonításával kizárólag a lopás bűncselekmény tényállási elemeit meríti ki. Hangsúlyozta, hogy a terheltek tudtak arról, hogy az értéktárgyak eltulajdonítását számos körülmény nehezíti, így egy páncélszekrény jelentette akadály is, melynek tükrében nem bír jelentőséggel, hogy egyes vagyontárgyakhoz – elhelyezésükből adódóan – könnyebben jutottak hozzá. A büntetőjogi felelősség szempontjából nem jelentős, hogy a mozdítható, a terheltek által eltulajdonítani kívánt értéktárgyak mindegyike biztonságos helyre volt-e elzárva, avagy azok szabadon, jól látható helyen kerültek feltalálásra, és ez előre ismert volt-e az ingatlanon kívül várakozó II. rendű terhelt számára.

[12] Minthogy a Be. 649. § (2) bekezdésében írt eljárási szabálysértés nem volt észlelhető, indokai alapján a jogerős ítélet hatályában fenntartására tett indítványt.

[13] 3. A II. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételében a felülvizsgálati indítványban írtakat – annak általa relevánsnak ítélt részeit megismételve – fenntartotta.

[14] **III. A felülvizsgálati indítvány alaptalan.**

[15] 1. A Kúria töretlen gyakorlata szerint a kezdő- vagy utóiratként beérkezett beadványokat minden esetben a tartalmuk szerint kell megítélni, így azok jogi jellegének megítélése – különösen a védő vagy jogi képviselő nélkül eljáró előterjesztő esetén – a tartalmának gondos vizsgálatát teszi szükségessé.

[16] A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványában a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozott, amely alapján az valósít meg felülvizsgálati okot, ha a bíróság jogerős ítéletében a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának

megsértésével szabott ki törvénytörtő büntetést vagy alkalmazott törvénytörtő intézkedést. A terhelt beadványa azonban a fentieknek megfeleltethető tartalmat nem hordoz, hiszen érdemben bűnösségének törvénytörtő megállapítását sérelmezte, ezért a Kúria elsőként a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt törvényi ok figyelembevételével vizsgálta, hogy az indítvány alapot ad-e a felülvizsgálati eljárás lefolytatására.

[17] Ezen felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki egyetlen bűncselekmény törvényi tényállási elemeit sem, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Ilyen esetben az indítvány célja – ahogy jelen esetben is – a terhelt büntetőjogi felelősség alóli mentesülése (azaz a felmentés vagy az eljárás megszüntetése).

[18] Ugyanakkor a Be. 650. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ennek megfelelően a Be. 659. § (1) bekezdése rögzíti, hogy a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye.

[19] E szabályok abból fakadnak, hogy a felülvizsgálat a jogerős [azaz a Be. 456. § (1) bekezdése értelmében végleges és mindenkre kötelező döntést hordozó] ítélet elleni jogi, nem pedig ténybeli kifogások érvényesítését biztosító rendkívüli jogorvoslat. Éppen ezért a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével ítélt meg [Bfv.I.1.004/2020/13. (BH 2021.280.)].

[20] A tényállás irányadó jellege azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Következésképp a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Az eljáró bíróságok által levont jogi következtetések – így a bűnösség megállapításának és a cselekmény jogi minősítésének – helyessége kizárólag az irányadó tényállás, az abban megállapított tények alapulvételével bírálható el. Nem alapítható jogkövetkeztetés a jogerős ítéleti tényállásban nem szereplő, illetve azoktól eltérő tényekre.

[21] Ebből következően a felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. A jogerős ítéletben rögzített tényállás nem változtatható meg és nem egészíthető ki. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a – minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

[22] 2. A II. rendű terhelt felülvizsgálati indítványa egyik indokaként nevesítette a tévedést mint a vonatkozásában fennálló büntethetőséget kizáró okot.

[23] A Btk. 20. § (1) bekezdése alapján nem büntethető az elkövető olyan tény miatt, amelyről az elkövetéskor nem tudott. A korábban vázolt eljárásjogi szabályozásból következik azonban, hogy a felülvizsgálati eljárásban mind a ténybeli, de a jogi tévedésre is mint büntethetőséget kizáró okra csak akkor lehet hivatkozni, ha az irányadó tényállás tartalmaz olyan ténybeli körülményeket, amelyek alkalmat adhatnak ilyen jogkövetkeztetés levonására (BH 2011.183.).

[24] A felülvizsgálati indítvány jelen ügyben a II. rendű terhelt tényben való tévedése megállapításának elmaradását kifogásolta. Kétségtelen, hogy bűnösség nélkül – azaz ún. alanyi okozatosság nélkül – nincs tényállásszerűség, nincs felróhatóság, és a tudattartalom vizsgálata perdöntő. Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az ún. alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) kívülvilágban való

megnyilvánulása, ténybelisége és az elkövető ahhoz való akaratilag viszonyulása. Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről stb.) való, tudatban előzetesen, illetve egyidejűen meglévő képzet mindig csak valamely a külvilágban megjelenő fizikai, illetve mérhető (számszaki stb.) tényből következtetéssel ragadható meg; és mint ilyen ténykérdés (BH 2021.246. I.).

[25] Mindezekből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, és a bűnösségre vont következtetés viszont jogi értékelés, ami ekként jogkérdés.

[26] Ténybeli tévedés esetén az elkövető az elkövetéskor nem tudott valamely jogilag releváns tényről [Btk. 20. § (1) bekezdés], a ténybeli tévedés tehát az objektív tényállási elemeket megtestesítő valamely ténnyel, de nem annak a jog szerinti értelmezésével kapcsolatos.

[27] A felülvizsgálati indítvány nem jelölt meg semmilyen olyan tudati tényt, amely a ténybeli tévedés megállapításának alapjául szolgálhatna, de még azt a külvilágban megnyilvánuló tényt sem, amivel kapcsolatban a terhelt tévedésben lehetett volna. Ilyet a jogerős ítélet tényállása nem tartalmaz, éppen ellenkezőleg. Az irányadó tényállás ugyanis kifejezetten rögzíti, hogy

- azért érdemes betörni sértett 1 település 1-i ingatlanába, mert ott egy pánccsaszekrényben tárolva jelentős összeg, több, mint százmillió forint vagyont lehet, illetve
- a tippadó révén számos információhoz jutottak, így többek között ahhoz, hogy a pánccsaszekrény kulcsát valahol a lakásban kell majd keresniük.

[28] A megállapított tényállásból nem tűnik ki olyan körülmény, mely alapján a II. rendű terheltnek a ténybeli tévedésére lehetne következtetni. Tisztában volt azzal, hogy a pánccsaszekrényben nagyságrendileg mekkora vagyontömeggel számolhatnak, ahogyan azzal is, hogy a szekrény kinyitását szükségképpen a lakás kutatása előzi meg. Ezen ismeret birtokában, az ingatlanban tárolt értéktárgyak eltulajdonítására irányuló szándékkal segítette a házba behatoló társai cselekvőségét. Ezért büntetőjogi felelősségének megállapíthatósága szempontjából nincs relevanciája annak, hogy a megszerezni kívánt vagyontömeg egy része nem a pánccsaszekrényben, hanem azon kívül került feltalálásra.

[29] A tényállásból egyenesen következik tehát a II. rendű terhelt szándékossága is; tudta, hogy terhelt-társai a pánccsaszekrény tartalmát meg kívánják szerezni és az a lakásban történő kutatást is feltételez. Ennek tükrében teljességgel súlytalan hivatkozás az eltulajdonított vagyontárgyak közötti általa szorgalmazott, az ékszerek elhelyezéséből fakadó különbségtétel, mely a sértett különbözőségén keresztül a cselekmény rendbelisége és nem a ténybeli tévedés keretei között nyerhetett értelmezést.

[30] Mindez azt jelenti, hogy az irányadó tényállás alapján a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására jogszerűen került sor, vele szemben büntethetőséget kizáró okra – azaz ténybeli tévedésére – történő hivatkozás minden alapot nélkülöz. Az irányadó tényállás alapján a terhelt a bűncselekménnyel megszerezhető valamennyi vagyontárgyra kiterjedő szándékos bűnösségére vonható helyes jogi következtetés.

[31] 3. Az indítványnak a minőségi túllépésre vonatkozó érveivel kapcsolatban a Kúria az alábbiakra mutat rá.

[32] Általánosságban: a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 3/2011. (X. 14.) Büntető jogegységi határozata szerint a bűnrészes a bűncselekménynek az olyan elkövetője, aki a törvényi tényállás megvalósításában közvetlenül nem vesz részt, ám a tettel szándékegységben jár el, és a törvényi tényállás megvalósítása nélkül is oksági kapcsolatba hozható a cselekvősége a legalább kísérleti szakba eljutott tettesi cselekménnyel, mégpedig annak befejezettsége

(bevégeztsége) előtt. Ebből egyenesen következik, hogy a részes cselekménye a tettesi, társtettesi cselekménnyel szemben alárendelt, mert tettesi bűncselekményt feltételez.

[33] Az előbbiekből következik a részesi bűncselekmény járulékos jellege. Ebben az fejeződik ki, hogy a részesi cselekmény ebben a minőségében (eltekinthetve azokról a tényállásoktól, amelyeknél a fogalmilag részesi cselekmény *sui generis* bűncselekmény) csak annyiban büntethető, amennyiben az alapcselekmény is büntethető; a jogi minősítés tekintetében is osztja a tettesi alapcselekmény sorsát; végül a részesi cselekményre is a tettesi alapcselekmény büntetési tétele vonatkozik. A részesi cselekmény járulékos jellege alóli kivételként a részes nem felel a tettes minőségi túllépéséért [BH 2022.172. (Bfv.I.397/2021/16.), BH 2017.139.II. (Bhar.I.1.088/2016/12.)], azaz amiatt, hogy a tettes más törvényi tényállásba illeszkedő, vagy más ilyen bűncselekményt is megvalósít, mint amelyre (a felbújtó) rábíró tevékenysége vonatkozik, vagy amelyhez (a bűnszervezet) segítségnyújtása történt. Jelen esetben azonban erről nincs szó.

[34] A részes (így a bűnszervezet) a tényállásszerű cselekményt nem megvalósítja, hanem ahhoz járul. A részes tetteshez társulása a tettes szándékához történik. A részesi szándék a tettesi szándékkal mutat egyezőséget, azt kiváltja vagy a véghezvitel végett erősíti. A részesi szándék tehát nem a véghezvitelt követő, hanem az előtti. Ez azonban nem feltételez minden részletkörülményre érvényes előzetes megállapodást, mert a tett végrehajtásának előmozdításában megmutatkozó egyetértés a bűncselekmény végrehajtása során is létrejöhet.

[35] Ebből az is következik, hogy a részesnek a cselekmény végrehajtása idején van lehetősége behatárolni, akár megváltoztatni szándéktartalmát önmaga és a tettes felé. Ha azonban ezt nem teszi, tehát a véghezvitel terjedelmét nem korlátozza, a végrehajtástól való visszalépését a külvilág számára észlelhetően, felismerhetően nem jelzi, akkor számolnia kell azzal, hogy folyamatos jelenléte a végrehajtást változatlan erősíti. E következtetés alapja ténybeli.

[36] A bűnszervezeti (bűnrészesi) magatartás jogi természetéből következően, a (kizárólag) bűnszervezeti magatartás felülvizsgálatának – értelemszerűen – nem lehet tárgya, szempontja az adott bűncselekmény törvényi tényállásán belüli magatartás megvalósításának, megvalósulásának elvárása. A részesi felróhatóság feltételezi a tettesi alapcselekmény meglétét. Ez a jelen ügyben is adott, ekként a részesi elkövető felróhatóságának vizsgálata kizárólag az adott bűncselekmény törvényi tényállásán kívüli elkövetői – ekként tehát a részesi – magatartás alapján vizsgálható.

[37] Az indítvány ezen irányát illetően az eldöntendő jogkérdés tehát a részesi magatartás tudattartalma.

[38] Kétségtelen, hogy bűnösség nélkül – azaz ún. alanyi okozatosság nélkül – nincs tényállásszerűség, nincs felróhatóság, és ez megkívánt a részesi elkövetés esetében is. Másrészt e körben – visszautalva a korábbiakra is – nem a törvényi tényálláson belüli magatartás, hanem az ilyenhez kötődő magatartás kifejtése, és annak tudata a kérdés. A részesi tudat tartalma önálló, önmagában vett bűnösségvizsgálat tárgya, e szempontból a járulékoság közömbös (amint a részesi és tettesi magatartás megítélése akár el is válhat a Btk. 2. § szempontjából); a részesi tudat tartalma pedig nem a törvényi tényálláson belüli magatartáshoz feltétlen szükségesség, hanem az ilyen magatartás bármilyen előmozdítása, (egyidejű) könnyítése, azaz a segítés.

[39] Jelen esetben ténszerű, hogy a II. rendű terhelt kifejtett cselekvőségében nyomokban sem lelhető fel, hogy szándéka ne mutatna egyezőséget tettestársai szándékával, szándéktartalma a cselekmény időben elhúzódó volta ellenére mindvégig konzekvens. Ez nem csupán a lopási cselekményhez való segítségnyújtásban, de az azt követő, a páncélszekrény kinyitásában vállalt központi szerepében, valamint az abban talált – a

készpénzen túl – ékszerekből történő részesülésében is tetten érhető. Mindezért nem osztható azon álláspont, mely büntetőjogi felelősségének hiányát társai minőségi túllépésével indokolta.

[40] A Kúria rámutat, hogy a más dolganak elvételére készülőben – értelemszerűen – eleve föl kell, hogy merüljön (legalább) az elkövetési mód vagylagossága, mely jelen ügyre vetítve kiterjed az értéktárgyak feltalálási helye, avagy az elkövetők által feltételezett helytől való különbözőségére. Az elkövetési mód előre látható vagylagossága iránti közöny szabad mandátumot ad a „végrehajtóként” cselekvő számára, ami az elkövetésben felbujtással és/vagy bűnsegéllyel közreműködő felelősségét a „végrehajtó” cselekvőségéhez rendeli, ha a felbujtó és/vagy a bűnsegéd a közreműködésének – noha tehetné – maga nem állít korlátot, tehát nem köti meg az elkövetőt, a tettettest mindenekelőtt az elkövetés helyének, idejének és módjának a megválasztásában [Kúria Bfv.III.855/2012/9. számú (BH 2013.237. számon is közzétett) eseti döntés]. Jelen esetben a II. rendű terhelt vonatkozásában ez történt.

[41] 4. A II. rendű terhelt felülbírálat tárgyát képező cselekményének maradéktalanul helyes minősítésére tekintettel pedig a kiszabott büntetés csak akkor vizsgálható, ha a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, így a büntetést a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret figyelmen kívül hagyásával, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de a Btk. valamely, mérlegelést nem tűrő rendelkezésének megsértésével szabták ki [Bfv.I.415/2016/7., (BH 2016.264.II.)]. A törvényes minősítés mellett a mérlegelési jogkörben, a törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke viszont a felülvizsgálati eljárásban nem támadható [Bfv.I.1502/2016/6. (BH 2017.219.II.)].

[42] Jelen esetben a jogerős ítélet 9 év szabadságvesztést szabott ki a II. rendű terhelttel szemben, amely a Btk. 370. § (1) bekezdése, illetőleg (6) bekezdés a) pontja, továbbá a (2) bekezdés bc) pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő lopás büntettére rendelt, a halmazati bünteteskiszabás elveit is szem előtt tartva 5 évtől 22 év 6 hónapig terjedő szabadságvesztésben meghatározott büntetési tétel keretei közé esik. A büntetés kiszabására vonatkozó szabályt rögzítő, mérlegelést nem tűrő büntető anyagi jogi szabály sérelme ezért nem vethető fel.

[43] Ennek folyományaként a cselekmény törvényes minősítése mellett, a Btk. más szabályának megsértése nélkül, a törvényes büntetési tételkeret határain belül kiszabott szabadságvesztés sem volt érinthető.

[44] 5. A kifejtett érvek mentén a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt és a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen – a II. rendű terhelt tekintetében a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[45] *A döntés elvi tartalma*

A részesi szándék nem a véghezvitelt követő, hanem az előtti. Ez azonban nem feltételez minden részletkörülményre érvényes előzetes megállapodást, mert a tett végrehajtásának előmozdításában megmutatkozó egyetértés a bűncselekmény végrehajtása során is létrejöhet. A részesnek a cselekmény végrehajtása idején van lehetősége megváltoztatni szándéktartalmát önmaga és a tettes felé. Amennyiben ezt nem teszi, számolnia kell azzal, hogy folyamatos jelenléte szándékerősítő hatású.

[46] IV. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[47] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. §

(3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. szeptember 11.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Nagy Antal s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró